

1982

NOBEL
EDEBİYAT
ÖDÜLÜ

48. BASKI

♥ can
çağdaş

GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ

KOLERA
GÜNLERİNDE AŞK

ÇEVİTİ ŞADAN KARADENİZ

GABRIEL GARCÍA
MÁRQUEZ
KOLERA
GÜNLERİNDE AŞK

Can Çağdaş

Kolera Günlerinde Aşk, Gabriel García Márquez

Çeviri: Şadan Karadeniz

El amor en los tiempos del cólera

© 1985, Gabriel García Márquez ve Gabriel García Márquez vârisleri

© 1989, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Agencia Literaria Carmen Balcells S.A. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 1989

48. basım: Eylül 2022, İstanbul

Bu kitabın 48. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Pınar Savaş

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Özkaracan Matbaacılık ve Ciltçilik San. ve Tic. Ltd. Şti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 Bağcılar / İstanbul

Sertifika No: 45469

ISBN 978-975-07-3014-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750730146

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

GABRIEL GARCÍA
MÁRQUEZ
KOLERA
GÜNLERİNDE AŞK

ROMAN

1982 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

Çeviri

Şadan Karadeniz

♥can

Gabriel García Márquez'in Can Yayınları'ndaki diğerk kitapları:

Başkan Babamızın Sonbaharı, 1982

Bir Kayıp Denizci, 1982

Kırmızı Pazartesi, 1982

Şer Saati, 1983

Yaprak Fırtınası, 1983

Yüzyıllık Yalnızlık, 1984

Labirentindeki General, 1990

Albaya Mektup Yok, 1991

İyi Kalpli Eréndira, 1991

Hanım Ana'nın Cenaze Töreni, 1992

On İki Gezici Öykü, 1993

Aşk ve Öbür Cinler, 1994

Bir Kaçırılma Öyküsü, 1996

Şili'de Gizlice, 1996

Anlatmak İçin Yaşamak, 2005

Benim Hüzünlü Orosularım, 2005

Mavi Köpeğin Gözleri, 2011

Doğru Avrupa'da Yolculuk, 2016

Öyküler, 2021

Yüzyılın Skandalı: Gazete ve dergi metinleri (1950-1984), 2021

GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ, 1928'de Kolombiya'nın Aracataca kentinde doğdu. Hukuk ve gazetecilik öğrenimini yarım bıraktı. 1940'lardan başlayarak uzun yıllar gazetecilik yaptı. Yine aynı yıllarda öykü yazmaya başladı. Yayımlanan ilk önemli yapıtı, *Yaprak Fırtınası*'ydi. *Albaya Mektup Yok*, ülkesi uğruna savaşarak yaptığı hizmetlerin karşılıksız kaldığını anlayan bir subay eskisinin öyküsüydü. Bunu *Hanım Ana'nın Cenaze Töreni* (1962) ve *Şer Saati* (1962) izledi. García Márquez, en tanınmış romanı *Yüzyıllık Yalnızlık*'ı (1967), Meksika'ya ilk gidişinde yazdı. *Yüzyıllık Yalnızlık*'taki bir bölümden esinlenerek yazdığı öykülerini *İyi Kalpli Eréndira* (1972) adlı kitapta toplayan yazar, daha sonra birbiri ardı sıra *Mavi Köpeğin Gözleri*'ni (1972), *Başkan Babamızın Sonbaharı*'nı (1975), *Kırmızı Pazartes'i*'yi (1981), *Kolera Günlerinde Aşk*'ı (1985), Simón Bolívar'ın yaşamının son aylarını konu edinen *Labirentindeki General*'i (1989) yayımladı. García Márquez, 1982'de Nobel Edebiyat Ödülü'ne değer görüldü. 2014'te Meksika'da seksen yedi yaşında hayata veda etti.

ŞADAN KARADENİZ, Trabzon'da doğdu. AÜ, DTCF İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Dışişleri Bakanlığı'nda, Londra'da, BBC Türkçe Yayınlar Bölümü'nde uzman çevirmen olarak çalıştı. TRT'de program uzmanlığı, TTK'da uzman-çevirmenlik yaptı. Katherine Mansfield, Sylvia Plath, Elsa Morante, Umberto Eco, Gabriel García Márquez, Marcus Aurelius de bulunduğu yazarın eserlerini dilimize kazandırdı. *Foucault Sarkacı* çevirisile 1992 Doruktakiler Çeviri Ödülü'ne değer görüldü.

Mercedes'e elbette

“Uzayıp giden bu yollarda taçlı bir tanrıça
yürüyor şimdi.”

LEANDRO DIAZ

Kaçınılmaz bir şeydi: Acıbadem kokusu ona mutsuz aşkların yazgısını anımsatırdı hep. Doktor Juvenal Urbino, yıllardır kendisi için önemini yitirmiş bir olayla ilgilenmek üzere koşup geldiği, hâlâ alaca ışığa gömülü odaya girdiği an ayırımına vardı bunun. Antilli göçmen, harp malulü, çocuk fotoğrafçısı, satrançta en yufka yürekli rakibi, bir altın siyanürüyle belleğin işkencelerinden kurtarmıştı kendini.

Ölüyü, her zaman içinde yattığı portatif karyolada, zehri buharlaştırmak için kullanılmış olan küvetle taburenin yanında, bir battaniyeyle örtülü buldu. Yerde, karyolanın ayağına bağlı, boylu boyunca uzanmış, Danimarka cinsi, iriyarı, göğsü kar beyazı, kara bir köpek ölüsü, onun yanında da koltuk değnekleri vardı. Hem yatak odası, hem de laboratuvar işi gören boğucu, karmakarışık oda açık bir pencereden giren tan ışığıyla yeni yeni aydınlanmaya başlamıştı, ama ölümün gücünü algılamaya yetecek kadar ışık vardı içeride. Öteki pencerelerin aralıkları, odanın tüm yarıkları gibi, çaputlarla tıkanmış ya da siyah mukavvayla kapatılmıştı; bu, odanın ağır havasını daha da yoğunlaştırıyordu. Üstü, etiketsiz şişeler, kavanozlara tıkabasa dolu büyük bir tezgâh, kırmızı kâğıtla kaplanmış sıradan bir ampulün altında soyuk soyuk ol-

muş, kurşun-kalay alaşımı iki küvet vardı. Tespit edici sıvıyla dolu üçüncü küvet ölünün yanında duruyordu. Odanın dört bir yanına eski dergilerle gazeteler, üst üste yığılmış cam negatifler, kırık dökük eşyalar saçılmıştı, ama her şey özenli bir el tarafından tozdan korunmuştu. Pencereden giren hava çevreyi arıtmış olsa da, ayırt etmeyi bilen birinin farkına varabileceği mutsuz acıbadem aşklarının ılık külleri kalmıştı odada. Doktor Juvenal Urbino, burasının Tanrı'nın bağışlayıcılığına sığınarak ölmeye hiç de elverişli bir yer olmadığını, herhangi bir önseziye kapılmaksızın, birkaç kez düşünmüştü. Ama zamanla, buraya egemen olan düzensizliğin Yüce Tanrı'nın gizli bir istencine boyun eğdiğini kabul etmişti sonunda.

Bir polis komiseri, stajını belediye dispanserinde yapan gencecik bir tıp öğrencisiyle birlikte kendisinden önce gelmişti; Doktor Urbino gelinceye dek odayı havalandırıp ölünün üstünü örtenler onlardı. İkisi de onu, bu kez saygıdan çok başsağlığı dileği içeren bir ağırbaşlılıkla selamladılar; onun Jeremiah de Saint-Amour'la arkadaşlığının derecesini bilmeyen yoktu çünkü. Ünlü hoca, her günkü genel klinik dersine başlamadan önce, her zaman tüm öğrencilerine yaptığı gibi, teker teker onların ellerini sıktı, sonra işaret ve başparmaklarının ucuyla bir çiçekmiş gibi örtünün ucunu tuttu, kutsayıcı bir pintilikle yavaş yavaş ölüyü ortaya çıkardı. Ölü, çırılçıplak, kaskatı, çarpık, gözleri açık, gövdesi morarmış, bir gece öncekinden elli yıl daha yaşlı gibiydi. Gözbebekleri saydam, sakalıyla saçları sarımsı, karnında boydan boya sicimle dikilmiş eski bir yara izi vardı. Gövdesiyle kolları, koltuk değneği kullanmaktan, bir kürek mahkûmununki gibi gelişmişti, ama bacakları bir öksüzün bacakları gibiydi. Doktor Juvenal Urbino, ölüme karşı boşuna bir savaşım- la geçen uzun yıllar boyunca ancak, birkaç kez yaptığı gibi, acılı bir yürekle bir an baktı ona.

“Ödlele,” dedi, “işin en kötü kısmı bitmişti.”

Ölünün üstünü örttü, yeniden hoca tavrını takındı. Bir yıl önce, üç gün süren resmî bir jübileyle seksen yaşını kutlamış, yaptığı teşekkür konuşmasında bir kez daha emekliye ayrılma dürtüsüne karşı koymuştu. “Ölünce dinlenmeye bol bol vaktim olacak nasıl olsa. Ama tasarılarımnda henüz hesaba katmıyorum bu olasılığı.” Sağ kulağının gittikçe daha az işitmesine, adımlarının kararsızlığını gizlemek için gümüş saplı bir bastona dayanmasına karşın, delikanlılık yıllarındaki duruşunu koruyor, yeleşinin üstünden çaprazlama geçen altın köstekli keten takım elbiseler giyiyordu. Sedef rengi Pasteur sakalı, büyük bir özenle taranmış, düzgünce ortadan ayrılmış aynı renk saçları, kişiliğinin değişmez belirtileriydi. Onu her seferinde daha çok kaygılandıran bellek kaymalarını, kâğıt parçacıklarına alelacele çiziktirilmiş notlarla olabildiğince gideriyordu; sonunda bu notların hepsi de, tıkabasa dolu çantasının içine rasgele atılmış araç gereçler, ilaç şişeleri ve bir yığın başka şeyler gibi, ceplerinin içinde birbirine karışıyordu. O, yalnızca kentin en eski, en parlak hekimi değil, en zarif erkeğiydi aynı zamanda. Ama gereğinden çok gösterişli bilgisi ve adının sağladığı nüfuzu hiç de açık yüreklilikle kullanmayışı, hak ettiğinden daha az sevgi kazandırmıştı ona.

Komiserle stajyer hekime verdiği buyruklar kesin ve ivediydi. Otopsiye gerek yoktu. Evin kokusu, ölüm nedeninin, küvette fotoğrafçılıkta kullanılan herhangi bir asidin açığa çıkardığı siyanür buharları olduğunu anlamaya yetiyordu; Jeremiah de Saint-Amour ise, yanlışlıkla böyle bir şey yapmayacak kadar çok şey biliyordu bu konuda. Komiser’in duraksamasını tipik özelliği olan bir atılımla önledi: “Unutmayın ki, ölüm raporunu imzalayacak olan benim.” Genç hekim hayal kırıklığına uğramıştı: Altın siyanürünün bir ceset üstündeki etkilerini

inceleme fırsatını o güne dek hiç bulamamıştı. Doktor Juvenal Urbino onu daha önce Tıp Fakültesi'nde görmeyişine şaşıtı, ama kolayca kızarıvermesinden, bir de Andlı vurgulamasından, onun kente yeni geldiğini hemen anladı. "Aşk yüzünden delirenler hiç eksik olmaz burada; günün birinde size bu fırsatı verecek bir aşk delisi nasıl olsa çıkar," dedi. Ama bu sözleri söyler söylemez, anımsadığı sayısız intiharlar arasından, bunun, mutsuz bir aşkın yol açmadığı tek siyanürle intihar vakası olduğunun farkına vardı. O zaman sesinin bildik tınısında bir şey değişti.

"Böyle bir durumla karşılaştığınızda, dikkat edin," dedi stajyere, "genellikle kalpte billur tanecikleri olur."

Sonra, bir astıyla konuşmuş gibi komiserle konuştu. Gömme işinin o gün öğleden sonra, büyük bir gizlilik içinde yapılması için bütün gerekli işlemlerin tamamlanmasını buyurdu. "Belediye başkanıyla sonra görüşürüm," dedi. Jeremiah de Saint-Amour'un ilkel bir eli sıklığı olduğunu, mesleğiyle, geçinebileceğinden çok daha fazla kazandığını, bu yüzden evdeki çekmecelerden birinde cenaze giderlerini karşılamaya bol bol yetecek parası olduğunu biliyordu.

"Ama bulamazsanız da, önemi yok," dedi, "bütün giderleri ben üstlenirim."

Gazetelere, haberin onları hiçbir biçimde ilgilendirmediğini düşünse de, fotoğrafçının doğal bir ölümle ölmüş olduğunun söylenmesini buyurdu. "Gerekirse, valiyle ben konuşurum," dedi. Ciddi, yumuşak başlı bir adam olan komiser, hocaların yasalar konusundaki katılığının en yakın arkadaşlarını bile çileden çıkardığını biliyordu; bu yüzden de, gömme işini çabuklaştırmak için yasal işlemleri kolayca atlmasına şaşmıştı. Rızası olmadığı tek şey, Jeremiah de Saint-Amour'un kutsal gömütlükte gömülmesi için başpiskoposla konuşmaktı. Komiser, küstahlığından üzüntü duyarak, kendini bağışlatmaya yeltendi.

“Anladığıma göre, bu adam bir ermişti,” dedi.

“Daha da az rastlanan şey,” dedi Doktor Urbino, “Tanrıtanımaz bir ermiş. Ama bunlar Tanrı’nın bileceği şeyler.”

Uzakta, sömürge kentinin öte yanında, katedralin büyük ayine çağırın çanları işitildi. Doktor Juvenal Urbino yarımay biçimindeki altın çerçevesi gözlüğünü taktı, ince köstekli, yayına basılınca kapağı açılan saatine baktı: Yedinci Pazar ayinini kaçırmak üzereydi.

Salonda parklardaki gibi tekerlekler üstüne konmuş kocaman bir fotoğraf makinesi, zanaatkârca boyanmış denizde günbatımı artalanı vardı; duvarlar önemli günlerde çekilmiş çocuk portreleriyle kaplıydı: ilk komünyon, tavşan kılığı, mutlu doğum günleri. Doktor Urbino bu duvarların yıldan yıla yavaş yavaş resimlerle örtüldüğünü görmüştü, akşamüstü satranç partilerinin derin düşünceleri sırasında; birçok kez, rasgele portrelerden oluşan bu galerinin, bu bel bağlanamaz çocukların yönetip soysuzlaştıracakları, şimdiki görkeminin küllerinin bile kalmayacağı geleceğin kentinin tohumlarını içinde sakladığını düşünmüştü yüreği acıyla burkularak.

Çalışma odasında bir deniz kurdunun pipolarıyla dolu bir kavanozun yanında bir satranç tahtasıyla bitmemiş bir satranç oyunu duruyordu. Acelesine, içinin kararışlığına karşın, Doktor Urbino onu inceleme isteğine karşı koyamadı. Bunun bir akşam önceki oyun olduğunu biliyordu; çünkü Jeremiah de Saint-Amour bütün hafta her akşam üç ayrı kişiyle satranç oynuyor, ama her zaman oyunu sonuna dek götürüyor, sonra tahtayla taşları kutusuna yerleştiriyor, kutuyu da yazı masasının bir çekmecesine koyuyordu. Doktor Urbino, onun beyaz taşlarla oynadığını biliyordu, ama bu kez, dört hamlede kesinlikle yenileceği açıktı. “Bir cinayet olsaydı, iyi bir ipucu olurdu bu,” dedi kendi kendine. “Bu ustaca tuza-

ğı düzenleyecek tek bir adam tanıyorum.” Kanının son damlasına dek çarpışmaya alışkın olan bu boyun eğmez askerin yaşamının son savaşımını yarıda bırakmasının nedenini ortaya çıkarmadan yaşayamayacaktı Doktor Urbino.

Sabahın altısında bekçi, son turunu yaparken, sokak kapısına iştirilmiş notu görmüştü: *Kapıyı vurmada girin ve polise haber verin.* Az sonra komiser, stajyer hekimle birlikte koşup gelmiş, ikisi birlikte, kuşku götürmez acıbadem kokusuna karşın bir delil bulabilmek için, evde araştırma yapmışlardı. Bitmemiş satranç partisini incelemekle oyalandığı birkaç dakika içinde komiserin gözü, yazı masasının üstündeki kâğıtlar arasında Doktor Juvenal Urbino’ya yazılmış bir zarfa ilişti; zarfın üstünde balmumundan öyle çok damga vardı ki, mektubu çıkarmak için yırtmak gerekti. Hekim, içeri daha çok ışık girsin diye, pencerenin kara perdesini araladı, okunaklı bir yazıyla önlü arkalı yazılmış on bir sayfaya önce çabucak bir göz attı; birinci paragrafı okuduğunda Yedinci Pazar ayinini kaçırdığını anladı. Soluk soluğa, ipin kaçırdığı ucunu yakalamak için birkaç sayfa geriye giderek okudu; bitirdiğinde çok uzaklardan ve çok zamanların ötesinden geri dönüyormuş gibiydi. Yatıştırmak için harcadığı çabaya karşın çöküntüsü gözle görülüyordu; dudakları tıpkı ölününkü gibi morarmıştı, mektubu katlayıp yeğinin cebine koyarken ellerinin titremesini önleyemedi. Sonra komiserle genç hekimin farkına vardı, üzüntüsünün sisleri arasından gülümsedi onlara.

“Önemli bir şey yok,” dedi. “Son istekleri.”

Bu sözlerin yalnızca yarısı gerçektir, ama onlar tümünün gerçek olduğuna inandılar; çünkü Doktor Urbino yerinden oynamış bir döşeme taşını kaldırmalarını buyurdu onlara; kullanıla kullanıla eprilmiş bir hesap defterinin arasında kasa anahtarlarını buldular. Sandıkla-

rı kadar çok parası yoktu, ama cenaze masraflarıyla ufak tefek başka giderleri karşılamaya bol bol yetecek parası vardı. Doktor Urbino İncil okunmasından önce katedrale yetişemeyeceğinin o anda bilincine varmıştı.

“Sakallarım bittiğinden beri üçüncü kez pazar ayinini kaçıyorum,” dedi, “ama Tanrı bağışlar.”

Böylece, bütün ayrıntıları düzenlemek için bir iki dakika daha oyalandı; mektubun gizlerini bir an önce karısıyla bölüşme isteğini güçlkle yenerek. Kentte yaşayan sayısız Karayıpli göçmene haber vermeyi üstüne aldı; içlerinde en saygıdeğer, en etkin, en köktenci davranmış olan kişiye, hayal kırıklığına yenik düştüğü fazlasıyla açık olsa da, son saygı gösterisinde bulunmak isteyebileceklerini düşünerek. Aralarında ünlü profesyonellerden adları bilinmeyen oyunculara dek tüm satranç arkadaşlarıyla, daha az yakın olmakla birlikte, cenazesinde hazır bulunmak isteyebilecek öteki arkadaşlarına da haber verecekti. Ölünün mektubunu okumadan önce ilk bilenin kendisi olduğu sonucuna varmıştı, ama mektubu okuduktan sonra hiçbir şeyden emin değildi. Ne olursa olsun, Jeremiah de Saint-Amour son bir pişmanlık anı geçirmişse diye gardenyalardan bir çelenk gönderecekti. Cenaze saat beşte kaldırılacaktı; o en sıcak aylarda uygun saatti bu. Kendisine gerek duyacak olurlarsa on ikiden sonra o gün meslekte yirmi beşinci gümüş yılını büyük bir şölenle kutlamakta olan sevgili öğrencisi Doktor Lacedes Olivella'nın kır evinde olacaktı.

Doktor Juvenal Urbino, ilk savaş yılları geride kalalı beri kolay bir alışkanlık içinde sürdürüyordu yaşamını; eyalette eşi görülmemiş bir saygınlık kazanmıştı. Sabahları ilk horozlar öterken kalkıyor, o saatte gizli ilaçlarını almaya başlıyordu: gönül gücünü yükseltmek için potasyum bromür, yağmurlu havalarda kemiklerinin sızlamasına karşı salisilatlar, baş dönmelerine karşı çavdar mah-

muzu damlası, iyi uyumak için de beladon. Saat başı, gizli gizli, bir şey alıyordu, çünkü uzun hekimlik ve öğretmenlik yaşamı boyunca yaşlılığa karşı geçici önlemler için reçete yazmaya her zaman karşı olmuştu: Başkalarının acılarına katlanmak, kendi acılarına katlanmaktan daha kolay geliyordu ona. Bunca karışık ilaç almaktan duyduğu korkuyu yenmek için cebinde her zaman kâfurulu bir sargı bezi bulunduruyor, kimse görmeden derin derin içine çekiyordu. Ölümünün eşiğine dek, pazartesinden cumartesine her gün saat tam sekizde çalışma odasında bir saat oturup Tıp Okulu'nda verdiği genel klinik dersini hazırlıyordu. Aynı zamanda iyi bir okuyucuydu; Paris'teki kitapçısının postayla gönderdiği, ya da İspanyol dili yazınını Fransız yazını gibi dikkatle izlememesine karşın, kentteki kitapçının onun gibi Barcelona'dan ısmarladığı yeni yazınsal yapıtları okuyordu. Bu kitapları hiçbir zaman sabahları değil, öğle uykusundan sonra bir saat ya da geceleri uyumadan önce okuyordu. Çalışmasını bitirince, banyoda, açık pencerenin önünde, temiz havanın geldiği yön o yön olduğundan, hep horozların öttüğü yöne doğru soluk alarak, on beş dakika soluk alma alıştırmaları yapıyordu. Sonra yıkanıyor, sakalını düzeltiyor, gerçek bir kolonyayla, Farina Gegenüber kolonyasıyla bol bol ıslatıp yatıştırıyor, beyaz keten takımlarını, yeleşini, yumuşak şapkasını, keçi derisinden potinlerini giyiyordu. Sekseninde de, kolera salgınından az sonra Paris'ten döndüğü zamanki rahat davranışlarını, canlılığını sürdürüyordu; düzgün taranmış, ortadan ayrılmış saçları, madensi renginin dışında, tıpkı gençliğindeki gibiydi. Kahvaltısını evde ediyor, ama kendine özgü bir perhiz uyguluyordu: midesinin sağlığı için pelinotu çiçeklerini kaynatarak suyunu içiyor, yürek daralmalarını önlemek için, bir baş sarmısağın dişlerini soyarak, evde yapılmış bir somun ekmekle birlikte, özenle çiğneyip bi-

rer birer yiyordu. Dersten sonra, kentle ilgili girişimleri, Katolik milisler, sanatsal ya da toplumsal buluşlarıyla ilgili bir uğraşı olurdu çok kez.

Öğle yemeklerini hemen hemen her zaman evde yer, avluya bakan terasta oturup düşler içinde, mango yaprakları altında hizmetçilerin şarkılarını, sokak satıcılarının çığırtilarını, öğle sonu sığağında kumsaldan yükselip evin çevresinde çürümeye yazgılı bir melek gibi kanat çırpan yağlı motor gürültülerini işiterek on dakika kestirirdi. Sonra bir saat yeni kitapları, özellikle romanlarla tarihsel incelemeleri okur, yıllardır çevrenin eğlencesi olan evcil papağana Fransızca ve şarkı dersleri verirdi. Saat dörtte, koca bir sürahi buzlu limonata içtikten sonra, hastalarını ziyarete giderdi. Yaşına karşın, hastalarını muayenehanede kabul etmemekte direniyor, kentin her yerine yaya gidilebilecek denli barış içinde olduğu zamanlardan beri hep yaptığı gibi, onlara evlerinde bakmayı sürdürüyordu.

İlk kez Avrupa'dan döndüğünden beri, iki doru atın çektiği, aileye ait bir kupa arabasıyla dolaşıyordu; bu araba artık işe yaramaz olunca da, tek atlı bir faytonla değiştirdi onu; at arabaları dünyadan kalkmaya başlayıp kentte kalanların yalnızca turist gezdirmeye, bir de cenazelere çelenk taşımaya yaradıkları zaman da, moda karşı belli bir küçümsemeyle, onu kullanmayı sürdürdü. Emekliliğe yanaşmasa da, onu yalnızca umutsuz hastalara bakmak için çağırdıklarının farkındaydı, ama bunun da bir çeşit uzmanlık olduğunu düşünüyordu. Bir hastanın nesi olduğunu görünüşünden anlayabiliyor, beratlı ilaçlara güvensizliği her seferinde biraz daha artıyor, cerrahinin yaygınlaştığını dehşetle görüyordu. "Bisturi, tıbbın başarısızlığının en güçlü kanıtıdır," diyordu. Dar bir ölçütle, tüm ilaçların zehir olduğuna, besinlerin yüzde yetmişinin ölümü çabuklaştırdığına inanıyordu. "Ne

olursa olsun,” diyordu sınıfta, “bilinen çok az ilaç vardır, onları da yalnızca birkaç hekim bilir.” Öğrencilerin gençlik coşkularından esinlenerek, kendisinin yazgıcı hümanizma diye tanımladığı bir tutumu benimsemeye vardırmıştı işi: “Kim olursa olsun, herkes kendi ölümünün sahibidir; o an gelip çattığında yapabileceğimiz tek şey, insanların korkusuz ve acısız ölmelerini sağlamaktır.” Ama, yerel tıp folklorunun bir parçasını oluşturan bu aşırı düşüncelere karşın, eski öğrencileri, kendilerini kabul ettirmiş uzman hekimler bile olsalar, ona danışmayı sürdürüyorlardı; çünkü onun, o dönemde dendiği gibi, klinik gözü olduğunu teslim ediyorlardı. Sonuç olarak, değerli ve kendine özgü bir hekim olmuştu her zaman; müşterileri de, Virreyes Mahallesi’ndeki soylu evlerinde yoğunlaşmışlardı.

Günleri öylesine düzenliydi ki, akşam hastalarını dolaştığı sırada, eşi, ivedi bir durum ortaya çıktığında ona nereye haber göndereceğini bilirdi. Gençliğinde, akşamları eve dönmeden önce Café de la Parroquia’ya uğrardı. Satrancı, kayınbabasının iş ortakları ve bazı Karayipli göçmenlerle oynaya oynaya ilerletmişti. Ama yüz yılın başlarından bu yana Café de la Parroquia’ya gitmez olmuş, Sosyal Kulüp’ün düzenlediği ulusal satranç turnuvalarını örgütlemekle uğraşmıştı. Jeremiah de Saint-Amour bu dönemde çıkagelmişti kente; daha o zaman koltuk değnekleriyle ve çocuk fotoğrafçısı dükkânı olmaksızın. Aradan daha üç ay geçmeden de, satranç tahatası üstünde piyon sürmeyi bilen herkes tanıdı onu; kimse onu yenmeyi başaramamıştı çünkü. Satrancın baş edilmez bir tutkuya dönüştüğü ve onu doyuracak pek az rakibin kaldığı bir sırada Doktor Juvenal Urbino için onunla karşılaşmak bir mucize olmuştu.

Onun sayesinde, Jeremiah de Saint-Amour aramızda neyse o olabilmişti. Doktor Urbino, onun kim olduğunu,

ne yaptığını, hangi onursuz savaşta sakatlanıp bezginleştiğini araştırmak zahmetine bile katlanmaksızın, kayıtsız şartsız koruyucusu olmuş, her şeyde arka çıkmıştı ona. Son olarak, fotoğraf atölyesi açmak için ödünç para vermişti ona; Jeremiah de Saint-Amour, magnezyum lambasının parıltısından ürken ilk çocuğun resmini çektiği andan başlayarak, büyük bir titizlikle kuruşu kuruşuna ödemişti borcunu.

Her şey satranç yüzünden olmuştu. Önceleri, akşam saat yedide, yemekten sonra oynuyorlardı; rakibinin açık üstünlüğünden ötürü hekime haklı olarak avantaj veriliyordu, ama ikisi de eşit duruma gelinceye değin her seferinde azalıyordu bu avantajlar. Daha sonra, Don Galileo Daconte ilk açık hava sinemasını açınca, Jeremiah de Saint-Amour en şaşmaz müşterilerinden biri oldu; satranç partileri de, yabancı filmlerin ilk gösterimlerinden arta kalan gecelerle sınırlandı. Böylece öylesine dost oldular ki, hekim sinemaya onunla birlikte gider oldu, ama karısı hiç gelmiyordu onunla; biraz güç tartışmaları izleyecek sabrı olmadığından, biraz da, salt sezgiye dayanarak, Jeremiah de Saint-Amour ona hiç kimseyle dost olamazmış gibi görüldüğünden.

Pazarları Doktor Urbino için farklı bir gündü. Katedralde büyük ayine katılıyor, sonra eve dönüp avluya bakan terasta dinleniyor, kitap okuyordu. Tanrı'nın gününde, çok seyrek, ancak çok ivedi durumlarda hasta bakmak için evden çıkıyor, yıllardır, çok zorunlu olmadıkça sosyal yükümlülükler de kabul etmiyordu. O Yedinci Pazar günü, olağanüstü bir rastlantıyla, az rastlanır iki olay bir araya gelmişti: bir dostunun ölümü ve seçkin bir öğrencisinin gümüş yılı. Bununla birlikte, Jeremiah de Saint-Amour'un ölüm raporunu yazdıktan sonra, önceden tasarladığı gibi doğruca eve gidecek yerde, kendini meraka kaptırdı.

Kolera Günlerinde Aşk, terk edilmiş bir sevgilinin, yeniyetmelik yıllarından başlayıp yaşlılığın alacakaranlığına dek süren yarım yüzyıllık aşkının öyküsü. Büyülü gerçekçilik akımının büyük ustası Gabriel García Márquez, bu romanı tam bir destana dönüştürüyor: aşkın, deli-akıllı, yabamı-evcil, tensel-romantik tüm biçimlerinin pastoral bir şüirin büyüüne büründüğü bir destan. XIX. yüzyılın XX. yüzyıla dönüştüğü bir zaman dilimini kapsayan bu bitmeyen aşkın gerisinde, çağdaşlaşma çabası içindeki bir toplumun sorunlarını, özellikle taşra kentsoyluluğunun saçmalıklarını ince bir alayla gözler önüne seriyor. Roman boyunca aşk acılarının lirik esintileri arasında, García Márquez'in insanıl mizahı sürekli olarak duyuruyor kendini. Bu nitelikleriyle *Kolera Günlerinde Aşk*, bu büyük yazarın eserleri içinde, başyapıtı sayılan *Yüzyıllık Yalnızlık*'in hemen yanında yerini alıyor.

#bitmeyenaşk #sömürgecilik #erotizm #büyülügerçekçilik #ayrılıkacı
#yaşamatautkusu

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) | [s](#) canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-3014-6

9 789750 730146